

«هه‌نگاو به هه‌نگاو»

«تووله‌ی جرین و لوولپیچی ئارام»

سه‌رچاوه - مافی چاپ و بلاو‌کردنه‌وه

© Second step - Committee for Children, USA
www.cfchildren.org

ته‌رجه‌مه و ئاماده‌کردنی کۆمه‌ک 2005

«توولەى جىرىن و لوولپىچى ئارام» - 1

بە ھاۋكارىيى مىندالەكانى پۇلەكە دوو ناۋى خۇش بۆ توولەى جىرىن و كرمە ئارامكە بدۆزنەۋە و لەمەۋلا ئەۋ دوو ناۋە بەكار بەيىنن. من لىرەدا ناۋيان دەنىم «توولە» و «لوولپىچ».

دەستپىك توولە لەسەر پىشتت بىت و لوولپىچ بە شانتەۋە.

مامۇستا: ئەمىرۇ دوو دۇست ھاتوونەتە ميوانىمان، فەرموون يەكتر بناسىن.

توولە - بە ۋەرىن و خنەخن بە پۇلەكەدا راکەراک دەكات.

مامۇستا: ئەمە توولەى جىرىنە. جىرىن ئەۋ كەسەيە كە ھەرچى بە دلدا ھات، بى بىر كىرەنەۋە، يەكسەر بىكات. توولەش جىرىنە، ھەرچى ئارەزوۋى لى بو، يەكسەر دەيكات. خىرايە و دەنگەدەنگى زۆرە. ئىستا توولە دىت و بە رىز سەلامتان لى دەكات.

توولە - رەفتارى جوان نىيە. پىرچى مىندال رادەكىشى، لىيان دەدات، دەموچاۋيان دەلىسىتەۋە، دەۋەرپىت و بۇنيان پىتو دەكات.

مامۇستا: (توولە دەخاتەۋە باۋەشى خۇي) سەلام لە دۇست و برادەر ئاۋا دەبىت؟ (مامۇستا روو لە مىندالەكان دەكات و دەلى) دەبى لوولپىچ يارمەتىمان بدات.

لوولپىچ - بە ئارامى لە پاكەتەكەى خۇيەۋە سەر دەر دىتپىت.

توولە - بە لوولپىچ دەۋەرپىت.

لوولپىچ - بە ئارامى دەمى دەكاتەۋە و بە ھىمنى دەلىت: «ئارامبەۋە، وچانىك بگرە و بىرىكى لى بکەۋە». چەند جارنىك ئەمە دوۋيات دەكاتەۋە و وردە وردە توولەش ئارام دەبىتەۋە.

مامۇستا: ئىستا باشتەرە. ئادەى لوولپىچ سەلام لە توولە بکە. ئادەى توولە تۇيش سەلام لە لوولپىچ بکە. (توولە و لوولپىچ سەلام لە يەكتر دەكەن).

مامۇستا: سەلامكردن و خۇ بە يەكتر ناسىن ئاۋا دەبىت.

لوولپىچ - قسەيەك بە گوپى مامۇستادا دەچىرىنىت.

مامۇستا (بە لوولپىچ دەلىت): پىم وايە دەبى لە ھەر رەفتارە و شتىك فىرى توولە بکەيت... (لوولپىچ دىسان قسەيەك بە گوپى مامۇستادا دەچىرىنىت)... ئەرى، مىندالەكانىش ھاۋكارىت دەكەن بۆ ئەۋەى توولە فىر بکەيت... زۆر باشە! ئەۋا كارى ئەمىرۇمان تەۋاۋ. بەخىرچىت لوولپىچى ئارام. بەخىرچىت توولەى جىرىن.

توولە - بەدەم ۋەرىنەۋە رادەكاتە دەرەۋە.

لوولپىچ (بەدەم سەلامى بەخىرچوونەۋە): «ئارامبەۋە، وچانىك بگرە و بىرىكى لى بکەۋە».

«توولەى جرېن و لوولپىچى ئارام» - 2

بە توولە دەست پى بکە. لوولپىچ ھەر لە مآلەكەى خۆىدايە، لە پشت خۆتەۋە.

مامۇستا: توولەى جرېن ھاتەۋە. بە خىر ھاتى توولەى جرېن.

توولە - سەرى داخستوۋە و بۆلەى دىت.

مامۇستا (لە پۆلەكە دەپرسىت): دەبى توولە ھەست بە چى بکات؟ (مندال ۋەلام دەدەنەۋە). كى دەتوانى پىسىار لە توولە بکات بزانتىت بۆچى ۋەھا خەمگىنە؟

توولە - قسەبەك بە گوئى مامۇستادا دەچرىپىنتىت.

مامۇستا: ئاۋھا!... كىشەكە ئەۋەبە تۆ دەتەۋىت گەمان بکەبىت بەلام لوولپىچى ئارام بەتەما نىبە لە مآلەكەى خۆى بىتە دەرى و يارى لە گەل تۆ بکات. (لوولپىچ لە پشت خۆتەۋە بىنەرە پىش).

توولە - چەند جارىك، بە دەم ۋەرىنەۋە، سەر روۋە مآلەكەى لوولپىچ دەلەقىنتىت.

مامۇستا: دەى با لە لوولپىچ پىرسىن كىشەكەى ئەۋ چىبە. كى پرس لە لوولپىچ دەكات؟ (مندالىك ھەلبىزىرە ۋەلام بداتەۋە پى بلى:). دەبى زۆر لە لوولپىچ نىك بىتەۋە بۆ ئەۋەى لە مآلەكەى خۆىدا گوئى لىت بىت. (مندالەكە پىسىار دەكات).

لوولپىچ (بە ئارمى لە مآلەكەى خۆى دىتە دەرى و بە ھىمنى دەلى): ئىرە زۆر ھەرايە.

توولە - دەىكاتەۋە بە ۋەرىن و لوولپىچ بەرەۋ خانوۋەكەى خۆى پاشەكشە دەكات.

مامۇستا: كەۋاتە كىشەكە لەۋەدايە كە توولە دەيەۋىت يارى لە گەل لوولپىچ بکات بەلام لوولپىچ پىى واىە ئىرە زۆر ھەرايە و نايەۋىت بىتە دەرى.

لوولپىچ - (سەرى دەردىنتىت و بە ھىمنى دەلىت): «ئارامبەۋە، ۋچانىك بگرە و بىرىكى لى بکەۋە».

توولە - دەۋەرىت و خەرىكى بازبازىتە.

مامۇستا: (بە توولە دەلىت) پىم واىە ۋەھا باشە بە ئارامى بىرىك لەم كىشەبە بکەبىتەۋە. مندالەكانىش بىرىكى لى دەكەنەۋە. ئىستا جودا دەبىنەۋە و سەى ھەردوۋوكتان دەبىنەۋە. ئادەى ھەموو بلىن: «كاتىكى خۆش» ئەمما بە ئارامى دەلىتىن.

توولە - دەىكاتە بۆلە و نوۋە.

لوولپىچ - لە مآلەكەيەۋە سەلامى خۆى دەكات.

«توولەى جرپن و لوولپىچى ئارام» - 3

(توولە دەيكاتە وەرپن و لوولپىچ لە ماله كەى خۆيدايە).

مامۇستا (لە مندالان دەپرسیت): دویتى توولەى جرپن و لوولپىچى ئارام كىشەيه كيان ههبوو. كى دەزانى كىشە كه چى بوو؟ (مندال وەلام دەدەنهوه).

مامۇستا (رووى قسەى لە مندالانە): ئەرى، توولەى جرپن خەمگىن بوو لەبەر ئەوهى دەبوست يارى لەگەل لوولپىچى ئارام بکات بەلام لوولپىچ پىي خۆش نەبوو لە ماله كەى خۆى بىتە دەرى. لوولپىچ پىي وابوو دەرهوه زۆر ههرايه.

توولە - بە مالى لوولپىچ دەوهپریت.

مامۇستا: توولە چى بکات باشه بۆ ئەوهى لوولپىچ رازى بکات بىتە دەرى و يارى لەگەل بکات؟ (مندال وەلام دەدەنهوه).

مامۇستا (بەرانبەر هەر يەك لە پىشنىازەكان ئەم وەلامە دەداتەوه): دەى، ئەمە پىشنىازىكە، پىشنىازى دىكەتان ههيه؟ توولە - لەبەر خۆيهوه مەرەمپريه تى و پەشپوه.

مامۇستا: دەبا وچانىكى بۆ بگرين و بىرىك لە پىشنىازەكان بکەينهوه.

لوولپىچ - بە ئارامى سەر دەردىتیت و بە هيمنى دەلێت: «ئارامبەوه، وچانىك بگره و بىرىكى لى بکەوه».

توولە - دەيكاتەوه بە وەرپن و بازبازين.

لوولپىچ - خيرا خۆى دەخزىتیتەوه ماله كەى خۆى.

مامۇستا (بە توولە دەلێت): پيم وايه لوولپىچ دەيهویت شتىك بلێت. لەوانهيه، ئەگەر واز لەم وەرپنه بىنیت، بىتە دەرى و يارىت لەگەل بکات.

توولە - سەر دەلهقینیت و چاوهرئ دەكات.

لوولپىچ - (بە هيمى دپتە دەرى و دەلى) تۆ خۆت ئارام كردهوه، وچانىكت گرت و بىرت لى كردهوه. دەوهره يارى بکەين.

توولە - شاگەشكە دەبیت و لە خۆشيدا دەيكاتەوه وەرپن. بەلام كە دەبىت لوولپىچ خەرىكە پاشەكشە دەكات و دەچیتەوه ماله كەى خۆى - خيرا ئارام دەبیتەوه.

مامۇستا: دياره فېربوون كاتى دەویت.

«توولەى جرين و لوولپيچى ئارام» - 4

(توولە دەيكاتە وەرین و لوولپيچ له ماله كەى خۆيدايه).

مامۇستا: توولەى جرين، ئەو بە دەوهریت. پيم وابوو تو دەتەوى يارى له گه ل لوولپيچى ئارام بكهيت. گەر ئاوا بيكه يته ههراهره، لوولپيچ، نايه ته دهري .

توولە (قسه يه ك به گوئي مامۇستادا ده چريپيئت).

مامۇستا (به منداله كان ده ليت): ئاها، توولە ده لي نازانييت چۆن ئارام بيت و داوا ده كات منداله كان ئەو هى فير بكه ن. ئادهى بزائم ده توانن توولەى جرين فير بكه ن به نهرمى بوهريت.

(ري بده منداله كان وهرين تاقي بكه نهوه، په سنى باشه كان بكه).

توولە - به نهرمى دهوهريت، ريك وهك منداله كان.

مامۇستا (به ئارامى به مندالان ده ليت): ده بينن توولەى جرين چهند زيهاتووه [كارامه يه]. (مندالان وه لام ده ده نهوه).

مامۇستا (هه ر به ئارامى): ده بينيت سوودى هه بوو. ئەها لوولپيچى ئارام هاته دهري.

لوولپيچ: «ئارامبه وه، وچانيك بگره و بيريكى لي بكه وه» - ئەوجا باوه شيك به توولهدا ده كات.

توولە - له خوشيدا ده كه ويته كلكه له قى و هه ناسه بركى.

مامۇستا: ئافه رين توولە، ئيستا هه قى خواردنيكى خوشت هه يه. (ري بده منداله كان خواردن بده ن به توولە).

«توولەى جىرىن و لوولپىچى ئارام» - 5

توولە و لوولپىچى ئامادەن.

مامۇستا: چۇنى لوولپىچى ئارام (لوولپىچى سەلام بە سەر دەكات) چۇنى توولەى جىرىن (ئەمىش بە نەرمە وەرىن وەلام دەداتەۋە). ئەمىرۇ چەند جوان و نەرم دەۋەرىت، ئافەرىن. دەزانم بەم زوۋانە ھەردوۋىكتان جەژنى سالانەتانه. دەبىنە چەند سال؟

توولە - پىنج جار دەۋەرىت.

مامۇستا: پىنج ھەفتە؟!

لوولپىچى - بەدەم سەر لەقاندنەۋە ھەتا پىنج دەژمىرىت.

مامۇستا: پىنج رۇژ؟!

مامۇستا (بە مندالان دەلىت): من دوو ديارىم پىيە بۇ ئەم دوو دۋستە. ئادەى بزىنن ديارىيەكانيان بە دلە. (گەلاکە بدە بە توولە و تۇپەكە بدە بە لوولپىچى).

توولە - بە گەلاکە دەشلەژىت و دەكەۋىتە مەرمىر.

مامۇستا: ئەۋە گەلايە، زۇر خۇشە. ديارە حەزت لىنى نىيە... ئەى توو لوولپىچى، تۇپەكەت لا باشە؟

لوولپىچى - پەشۇكانى پىنۋە ديارە. سەرى داخستوۋە و سەرى گەلاکە دەكات.

توولە - كە جاۋى بە تۇپەكە دەكەۋىت دەيكاتە كلکەلەقى.

مامۇستا: بەداخەۋە، خۇ من مەبەستم بوو ھەردوۋىكان شاد بکەم. (لە پۇلەكە دەپرسىت) دەيسا چى بکەم باشە؟

(مندالان وەلام دەدەنەۋە. ئەگەر كەسىان پىشنىيازى گۆرىنەۋەى ديارىيەكانى نەكرد تۇ پىشنىيازى بکە).

لوولپىچى - شەقىك لە تۇپەكە ھەل دەدات، خلى دەكاتەۋە بۇ لای توولە.

توولە - گەلاکە دەدات بە لوولپىچى. ھەردوۋىكان شاد دەبن.

مامۇستا: دەى كەۋاتە «گۆرىنەۋە» چارەبەكى باشە. جارى داھاتوو، بەر لەۋەى ديارىيەك بەدەم بە كەسىك، بىرى لى دەكەمەۋە بزىنم ئەۋ كەسە ئارەزوۋى چى دەكات.

(ھەموو بەخىرچوون لەيەك دەكەن).

«تووله‌ی جرین و لوولپیچی ئارام» - 6

به تووله ده‌ست پی بکه.

مامۆستا: ئەمرۆ باسی ...

تووله - قسه‌که‌ت پی ده‌بریت، قۆلی کراسه‌که‌ت راده‌کیشیت و ده‌وه‌ریت.

مامۆستا: که‌میک چاوه‌رئ بکه تووله. وه‌ک گوتم، ئەمرۆ باسی...

تووله - دیسان قسه‌که‌ی ده‌بریت، پرچی راده‌کیشیت و مره‌ی دیت.

مامۆستا (به‌ده‌نگیکی خه‌مگینه‌وه): من ته‌واو تووره‌ ده‌بم به‌وه‌ی تۆ قسه‌م پی ده‌بریت.

لوولپیچ - له‌ پشت تۆوه‌ دیته‌ کایه‌وه. «ئارامبه‌وه، وچانیک بگره‌ و بیریکی لئ بکه‌وه. چاوه‌رئ بکه».

تووله - ئارام ده‌بیته‌وه.

مامۆستا: ئافه‌رین، ئاوا باشره. ئیسته‌ گویت لئ ده‌گرم. ئاده‌ی بزانه‌م به‌ته‌مای چی بوویت بۆ منی باس بکه‌یت؟

تووله - ده‌چرینیت به‌ گویدا.

مامۆستا: ئەها، تۆ ته‌نگاویت و ده‌ته‌وی بچیته‌ ده‌ری... ده‌ برۆ ده‌ی، پاشان یه‌کتر ده‌بینینه‌وه. (تووله ده‌چیته‌ ده‌ره‌وه‌ی ژووهره‌که).

مامۆستا (به‌ منداڵان ده‌لێت): کاتی ته‌نگانه‌ بۆت هه‌یه‌ په‌له‌ بکه‌یت له‌ برینی قسه‌ی به‌رامبه‌ردا. پینویست ناکات چاوه‌رئ بیت. (ته‌وجا روو له‌ لوولپیچ ده‌کات) سوپاس بۆ هاوکاریت.

لوولپیچ - له‌ پشت تۆوه‌ دیته‌ کایه‌وه. «ئارامبه‌وه، وچانیک بگره‌ و بیریکی لئ بکه‌وه. چاوه‌رئ بکه».

«توولەى جىرىن و لوولپىچى ئارام» - 7

توولە دەست پىن دەكات، لوولپىچ لە پىشت خۇتەۋە چاۋەرى پىت.

توولە - دەۋەرىت، مېرى دى و مۇنە.

مامۇستا: ئەۋە چىيە، توولەى جىرىن، ھەست بە چى دەكەيت؟

توولە - شتىك بە گوپى مامۇستادا دەمپىتت.

مامۇستا: ئاھا، تۆ زۆر توورەيت. (روو بکەرە مندالان) كى لە توولە دەپرسىت بۆ توورەيە؟ (مندالپىك پىرسىار دەكات).

توولە: من ئىسكىكەم لە جىيەك ناشتوۋە، ئىستا نايەتەۋە بىرم كوئىە.

لوولپىچ (لە پىشت تۆۋە دىتە پىش): «ئارامبەۋە، وچانىك بگرە و بىرىكى لى بکەۋە و ھەناسە بدە» (پىنج ھەناسەى قوول لەبەردەم توولەدا دەدات).

توولە - ھەناسەيەكى قوول دەدات و ئارام دەپىتەۋە.

مامۇستا: ئەۋە رىگەيەكى باشە بۆ ئارامبەۋە. سوپاس بۆ تۆ لوولپىچ كە ئەم رىگەيەت پىشانى توولە و پىشانى ئىمەش دا. دەى ھەموومان سى جار ھەناسەى قوول ھەل دەمژىن. (ھەموو بەيەكەۋە ھەناسەى قوول ھەل دەمژن).

لوولپىچ (بە ھىمنى ھەتا پىنج دەمژىرىت): 1... 2... 3... 4... 5...

مامۇستا: ئاھا، كەۋاتە ژماردىنىش، بۆ كەسىكى توورە بوپىت، رىگەيەكە بۆ خۇئارامكردنەۋە. ئادەى با تاقى بکەينەۋە. (مندالەكان لەگەل لوولپىچدا بە ئارامى ھەتا پىنج دەمژىرن).

توولە - قسەيەك بە گوپى مامۇستادا دەچىپىتت.

مامۇستا: دەى، تۆيش رىگەيەك دەزانىت بۆ خۇئارامكردنەۋە؟ ئادەى چۆنە؟

توولە (بە ئارامى دەلپت): «ئارامبەۋە».

مامۇستا: ئەرى، خۇمان بە خۇمان دەلپىن: «ئارامبەۋە». دەى، ھەموو بەيەكەۋە بە خۇمان دەلپىن: «ئارامبەۋە». (مندالەكان دەپلپنەۋە).

توولە - قسەيەك بە گوپى مامۇستادا دەچىپىتت.

مامۇستا: زۆر باشە! توولە لەبەر ئەۋەى خۇى ئارم كىردەۋە ھاتەۋە بىرى ئىسكەكەى لە كوئ ناشتوۋە. سەرکەۋتوۋە پىت. سوپاس بۆ تۆيش لوولپىچ كەۋا پىشانى ئىمەت دا چۆن خۇمان ئارام بکەينەۋە. كاتىكى شاد.

«...»